

Gazdasági válság kontra Államk bevérsírlás³-turizmus

Wednesday, 25 March 2009

Hetek óta történelmi mélypontra a forint. Március közepén volt olyan nap, amikor 317 "magyar pénz" adtak egy euróért. Nem csoda hát, hogy a határ menti településeken megindult a bevásárló- illetve benzín-turizmus. Odaát minden olcsóbb lett! Mindeközben tombol a gazdasági válság (bár ez a szomszédos város bizonyos bevásárlóközpontjaiban nem igazán tapasztalható), amely régiókat nagymértékben érinti. Magyarország környező gyárai az elmúlt hónapokban több ezer dolgozót bocsátottak el, megszorítások léptek érvénybe többek között a Suzukinál, Foxconnnál és a Nokiánál is. Párkány régiójában az egekbe szökött a munkanélküliség, a legfrissebb adatok szerint majd 2500 a munkanélküliek száma. Az utcára került embereket pedig nincs kinek alkalmazni: Dél-Szlovákia ezen részére ugyanis nem települt egy olyan nagyobb gyár sem, amely felszippanthatná őket. Gazdasági válság? Félt, hogy nálunk most jön csak a ráadás!

Virágkorát éli a bevásárló-turizmus, csak az iránya az, ami változott

Két-három évvel ezelőt gyakorta találkozhattunk magyarországi szomszédjainkkal a szlovákiai bevásárlóközpontokban, akik nálunk jóval olcsóbban szerezhették be az élelmiszert, a benzint vagy a műszaki cikkeket. Az euró és a gyenge forint miatt azonban megfordult az irány, most már szlovák rendszámú autók vannak tele a határ menti települések áruházainak parkolói és a töltőállomások. Szlovákia boltjai pedig konganak az ürességtől, nincs forgalom, nincs pénz. Egyelőre erről nem igazán szólnak a hírek, pedig az, hogy fizetésünket nem otthon költjük el, előbb vagy utóbb meglátszik majd a gazdasági mutatókon. Az általunk megkérdezett magyarországi bolttulajdonosok elmondták, hogy vásárlók többsége Szlovákiából érkezik. Ennek köszönhetően vészték át például a karácsony utáni holt szezon és ennek köszönhetően tudják vállalkozásukat továbbra is fenntartani, hiszen a magyarok vásárlókedve mostanság igencsak megcsappant. A hús, a tojás, a liszt, az üdítő italok és más alapélelmiszerek beszerzésére, valamint a műszaki, ruházati cikkek és a cipők megvásárlására is jelenleg kedvezőbb áron lehetséges a Duna másik oldalán. A nagyobb bevásárlások alkalmával akár harminc százalékot is megtakaríthatunk. Aki gépkocsival megy át Magyarországra, az biztosan meglátogatja az ottani töltőállomásokat is. A benzín literjén ötven-hatvan, míg a gázolaj árán akár hetven forintot is spórolhatunk. A benzinkutak elmondása szerint hétköznap a tankoló autók rendszámának csaknem fele szlovák, hétvégén ez a szám tovább emelkedik. Nem csoda hát, hogy ismét virágkorát éli a bevásárló-, és benzinturizmus, csak az iránya az, ami változott.

A Magyarországon dolgozók húzták a rövidebbet

Azok, akik euróban kapják a fizetésüket, bizonyára nagy örömmel fogadnak minden egyes forint gyengülést, hisz forintba számolva egyre jobban keresnek. Azok azonban, akik a határ túloldalán dolgoznak, hónapról-hónapra kevesebbet visznek haza. Az egykor jónak számító Suzukis fizetés a jelenlegi állás szerint Szlovákiában már nem sokat ér. Egy munkásnak 120 ezer forint körüli a bére: ez az összeg nyáron 480 eurót ért, ma már csak 390-et. Most már biztosra vehető, hogy a Magyarországon dolgozók érzik meg leginkább a bűrükön a pénznemváltást: mindezt az euró-forint ingadozó árfolyama is nagyban befolyásolja. Tegyük fel, hogy egy bizonyos személy hitelre vett házat Szlovákiában. A bankkal kötött egyezség szerint havonta 100 eurót fizet törlesztésül, ez a nyári 240 forint per eurós árfolyam mellett 24 ezer forintot tett ki. A magyarországi pénznem azonban folyamatosan gyengül, a fenti összeg már rég nem elegendő a részlet befizetésére. Ma már több mint 30 ezer forint szükségeltetik - mondta szemléltetésül Koller Péter, egy pénzügyi tanácsadó, majd megjegyezte: mindez az élet más, pénzzel kapcsolatos területéről is elmondható. A fenti folyamat azonban akár pozitívan is elsülhet: ehhez a forint euróhoz viszonyított erősödése szükséges. A tanácsadó szavai szerint ezekben a napokban még inkább vigyázni kell arra, hogy a felvett kölcsönök törlesztés részletét hosszútávon is fizetni tudjuk, mert ez a legrosszabb út a végleges eladósodás felé. Gyakran megesik, hogy a törlesztés részletek megemelkednek, a megnőtt összeget pedig nehezen tudják hónapról hónapra kigazdálkodni a család. Az emberek sokszor gyorskölcsönökhöz nyúlnak, az áruvásárlási és mikro hitelekkel azonban hónapról hónapra kigazdálkodni a család. Az legdrágább kölcsönfajták közé tartoznak. A hagyományos hitelekhez képest többszörös kamatot is kiróhatnak rájuk a pénzügyezetek - magyarázta Koller, majd hozzátette: az ilyen hitelek használatát csak végső esetekben ajánlja.

Tovább nő munkanélküliség

A gazdasági válság miatt kilenc százalék fölé emelkedett a munkanélküliek száma az országban, utójára 2007-ben mértek ilyen magas értéket. A Munkaügyi Hivatal szerint októbertől összesen 156 vállalat jelentette be az alkalmazottak számának csökkentését, összesen 15 ezer munkahely van veszélyben. A várakozások szerint márciusban és áprilisban tovább fog nőni az állást keresők száma. Mint azt Marta Ladzińska, az Érsekújvári Járási Munkaügyi Hivatal Foglalkoztatáspolitikai Osztályának igazgatója lapunknak kifejtette, 2009. január 31-éig az érsekújvári járásban 9,25 százalékos volt a munkanélküliség. A párkányi régióban 2439 állástalant regisztráltak, januárban 279-el nőtt a ráta, a kínálkozó munkalehetőségek száma mindössze 6 volt. Régióink számára az egyedüli gyógyírt a szomszédos országban lévő gyárak újbóli fellendülése jelentheti. Párkány környékén ugyanis egy olyan üzem sincs még csak tervben sem, amely több ezer személyt lenne képes alkalmazni. Eddig régióink esetében a túloldalra, illetve az ottani munkalehetőségekre hagyatkoztak a politikusok, a válság azonban megmutatta, hogy nagy szükség van egy komolyabb gyárra Párkányban, illetve régiójában is. Az autóipar, környékünk húzó ágazata, egyes sajtóhírek

alapján lassan ébrednek, bizonyára egyes országok roncsprémiumai is hozzájárulnak ehhez. A gazdasági lapokban azonban arról is olvasni, hogy a válság java még hátra van. Mint azt a tanácsadó lapunknak elmondta, azok, akik most veszítették el a munkahelyüket, még fél évig kapják a segílyt, így az igazán nagy gondok csak nyártól várhatóak. „Ekkor már nem lesz bevételük, elfogy a pénz, nem lesz miből fizetni a hiteleket, melynek következményeként elveszi a bank az ingatlanokat” – vázolta az elkövetkező hónapok lehetséges történéseit a szakértő, aki szerint egyelőre nincs vége a lavinának. Mint elmondta, a gazdasági válságnak több állomása van: legelőször a bank-, majd a termelőszektort érintette a krízis, a szolgáltatásokat nyújtókat egyelőre nem sújtották leépítések. Nagy pofont kaptak a fuvarozók is, és ha az utóbb említett szektor is leáll, további visszaesés várható. Az építőipar egyelőre két lábon áll, azonban ma már csak a régi projektek befejezése folyik, a tervezők már érzik, hogy baj van. Ezen ágazat szintén sok embert foglalkoztat. Szlovákiában jelenleg nulla százalékos a gazdasági növekedés, azt, hogy mi következik még, mikor ér véget a történelem második legnagyobb válsága, még a szakemberek sem tudják megmondani. „Senki sem tudja, mekkora a baj, mert annyira nagymértékű a világszintű összefonódás, hogy nincs olyan ember, aki átlátná a helyzetet” – szögezte le Koller, majd jó tanácsként megjegyezte: „spórolni, pórolni, pórolni, és fölöslegesen nem költekezni, mert a java még hátra van”.